

BALUWA YA NKONGO IWANDIKWE NI PETULO ULONGOZI

Baluwa ya nkongo ya Petulo yawandikagwa ni msigilwa Petulo. Petulo akongaga ibaluwa yakwe kwa kwe tam-balisa kugamba ni yuhi naho kwa yudya akuwandikila. Kelavyanya ibaluwa kwa Wakulisito wose wadya “We wajeni mwe isi” (1 Petulo 1:1). Keigala kwa wadya wantu wakwe wakusoma savino nkanana zilozone. Kwaviya ibaluwa ino yaligana ne Baluwa ya Paolo kwa Waefeso mwe sila saizo, wazumizi walozize wadya 1 Petulo awandikaga nyumani mwa Waefeso mihilimo ya 65 AD. Petulo awandikaga ibaluwa ino kulaila Lumi kudya etanga Babeloni (5:13).

Petulo alongaga kugamba awandikaga ibaluwa ino kwa chausa cha “kuwajelani moyo na kuwaukwilani kugamba uno ni utondowazi wa chindedi wa Chohile” (5:12). Kuna vyesimile mgati mwa Petulo 2:11-3:7, Waefeso 5:18-6:9, na Wakolosai 3:18-4:6. Vintu vyose ivi vya vino vitatu vya chilagisa mwe wivano wa lukolo na kwiva wakulu. Naho kajela moyo Wakulisito wajijimize hadya wakatenda na masulumizo kwa viya udumo wihaguhi (4:1).

Vimndani

Petulo ketambalisa mwenye na kulonga na wasomi wakwe (1:1-2).

Akaheza kamhongeza Chohile ko wambulwa udyo wose wehangile kwa kugamba wikazi wawo (1 Petulo 1:3-2:10).

Akabinda awalagiza wazumizi vikungwa wikazi wedi mwe isi na kulonga wehangi wesimile saviya mgati mwe mgosi na mkaziwe naho mtumwa na mkulu (1

Petulo 2:11-4:11).

Akaheza aho Petulo awajela moyo wajijimize hadya wakasulumizwa (1 Petulo 4:12-5:1).

Akaheza abindiliza ibaluwa yakwe (1 Petulo 5:12-14).

¹ Miye Petulo msigilwa ywa Yesu Kulisito, nawawandikilani nyuwe msagulwe ni Chohile na kuzagala naho mwekala enga wajeni uko Ponto na Galatiya na Kapadokiya na Asiya na Besaniya. ² Nyuwe mwasagulagwa ni Chohile Tate kuligana na mzungu wakwe, naho mtendwa wakukile kwa Muye, chani mumwive Yesu Kulisito naho mmyagilwa sakame yakwe chani mlenguswe.

Nawaungilani wedi wa Chohile na utondowazi vyongezekele mwenyu.

Msuhi wa Ujima

³ Chimtogole Chohile Tate ywa Zumbe dyetu Yesu Kulisito! Kwaviya kwa mbazi zakwe nkulu kachinka kwelekwa uhya mwe msuhi wa chindendedi kwa sila ya kumuyusa Zumbe dyetu Yesu Kulisito, ⁴ naivyo china msuhi wa kwinkigwa ujimbiko udyā Chohile awaikiye wantu wakwe. Chohile kawaikiyani ujimbiko uwo kwembingu kudya hewikudaha kuwola hegu hewina uzavu hegu kubanika hegu kufifiya. ⁵ Ivyo ujimbiko uwo ni wenyu nyuwe, udyā kwa uzumizi mwadimwa ni nguvu za Chohile kwa chausa cha wambulwa udyā umalanywe chani ugubulwe mwe chipindi cho udumo.

⁶ Mwe imbuli iyo mwelelwa, hatahegu vino haluse kwa chipindi chidodo, mwaungwa mjelwe chinyulu kwachausa cha majezo yakwesimana mkusulumizwa. ⁷ Majezo ayo mwalo wakwe ni kubunkula kugamba uzumizi wenyu ni wa chindedi. Zahabu yenye ikubanika yajezwa kwa moto seivyo uzumizi wenyu ukutogoleswa kujinka zahabu waungwa ujezwe chani umanyike kugamba

ni wachindedi. Kwa chausa icho namhokele ntogozi na ntunyo na ukulu hadya Yesu Kulisito akwizila. ⁸ Nyuwe mwamunga, hatahegu hamumuwone mna mwamzumila, hatahegu haluse hamkumuwona. Mwamzumila na kweleswa. Ivyo mwamtogola kwa chinyemi chikulu hechikulongeka, ⁹ kwaviya mwahokela wambulwa wenyu kwaviya nivyo vikungwa mo uzumizi wenyu kwakwe.

¹⁰ Wawoni walavyaga uwoni kuno wakazuya na kukaulisa mo wambulwa uwo wimwe wedi wa Chohile namwinkwe. ¹¹ Wajezaga kumanya chipindi chani neivyo navilaile, kugamba chipindi awahegile Muye wa Kulisito endaga mndani mwawo. Akalongela amasulumizo nayambwile Kulisito na ukulu nautimile yakajinka ayo. ¹² Chohile awagubwilaga wadya wawoni kugamba ulosi udyo walongaga nasuwo wawo mna wasankanaga kwa chausa chenye, haluse ulosi uwo ulongwa kwenye ni wadya walongile Mbuli yedi ya Yesu Kulisito kwa udahi wa Muye Ukukile asigilwe kulaila kwembingu. Mbuli izo wandima wa kwembingu wabesa wazimanye.

Mwitango wa wikazi ukumu wagila Chohile

¹³ Elo mwemalanye mwe zifanyanyi zenye, na kucheleza. Ikani msuhi wenyu wose mwe wedi wa Chohile uwo namwinkigwe chipindi Yesu Kulisito nagubulwe. ¹⁴ Saviya wana wata kwiva, msekwikala kwa kutimila tama zenye zihye namnanazo chipindi mwendile hemwimanyize ichindedi cha Chohile. ¹⁵ Mna saviya uyo awetange akukile, nyuwe nanywi mtende mkuka mo lujendo lwenye lose. ¹⁶ Kwaviya iwandikwa, “Namtende wakukile, kwaviya miye ni mkuka.”

¹⁷ Uneva mwamwitanga Tate, uyo akukantila chila mntu hekuzila mntu, kuligana ne ndima yakwe, ivyo jesani ichipindi chenye chisigale hano ho

ujeni kwa kumtunyisa Chohile. ¹⁸ Kwaviya mmanya kugamba nyuwe mwakombolagwa mwe lujendo lwenyu helukuwagila chintu ludyā mwahokelaga kulaila kwa wadalahala wenyu. Mna hamwambulwe kwa vintu vikubanika, kugamba hela hegu zahabu, ¹⁹ mwambulwa kwa sakame ikutogoleswa ya Kulisito, yudya endaga saviya mwanangoto hena lema hegu dwentwe. ²⁰ Uyo asagulagwa ni Chohile isi heinati kumbwa, niyo agubulwa mwa mazuwa yano yokuduma kwa chausa chenyu. ²¹ Kwa sila yakwe, nyuwe mwamzumila Chohile amuyuse na kumtenda atende mkulu, elo ukanuni no msuhi wenyu wi kwa Chohile.

²² Elo haluse kwa kwiva ichindedi nyuwe mlenguswa myuye yenyu na kuwaunga wenyu hemwina usongaganyi elo unganisanani kwa moyo wose. ²³ Kwaviya chinkigwa ujima mhya siyo ukulaila mwe mbeyu ikubanika, mna kulaila mwe mbeyu heikubanika kugamba ulosi wa Chohile una ujima hewina udumo. ²⁴ Saviya mawandiko yakukile yakugamba,

“Wantu wose wenga mani
na ukulu wakwe wose wenga maluwa ya kumbago.
Mani yanyala na maluwa yahugutuka.

²⁵ Mna ulosi wa Zumbe wekala mazuwa yose.”
Mbuli iyo ni Mbuli Yedi ilingigwe mwenyu.

2

Yuwe dya ujima na wantu wa Chohile

¹ Elo, lekani wihi wose, na udanti na usongaganyi na finju na milosi ya kuzigana. ² Saviya wana wachembe wana nkwina ya mele, nyuwe nanywi mtende na nkwina ya mele heyetujulwe ya chimuye chani kwa nguvu yakwe mdahe kukula na kwambulwa. ³ Hegu chindedi, “Mbunkula kugamba Zumbe ni ywedi!”

⁴ Elo mbaseni Zumbe, nuyo yuwe dya ujima dilemelwe ni wantu mna kulongozi kwa Chohile ni yuwe disagulwe, na dikutunyiswa. ⁵ Nyuwe nanywi, saviya mayuwe yana ujima mzungwa mwe nyumba ya chimuye, mtende walavyantambiko wakukile, chani mlavize ntambiko za chimuye zikumwagila Chohile kwa sila ya Yesu Kulisito.

⁶ Kwaviya iwandikwa mwa mawandiko Yakukile,

“Tegeleza! Naika yuwe uko Sayuni,

Yuwe dyo msingi dya mwe mpembe, disagulwe dikutunyiswa.

Mntu akunga amzumile hahayuswe.” ⁷ Kwa nyuwe mkuzumila yuwe idyo dyatunyiswa, mna kwa wadya hewekuzumila, mawandiko yakukile yagamba,

“Yuwe diya dilemelwe ni wazesi haluse.

Ditenda yuwe dya msingi dya mpembe nkulu.” ⁸ Naho yagamba,

“Yuwe idyo ni yuwe dya kwekobadika wantu.

Ni luwe lukugwisa wantu.” Wekobadika kwaviya hawazumile ulosi uwo, nivyo wekiwe kukongela nkongo.

⁹ Mna nyuwe ni lukolo lusagulwe, walavyantambiko wa chiseuta, bunga dya wantu wa Chohile mwenye, kwa chausa cha kulonga ntendwa nkulu za Chohile awetangeni kulaila kwe chiza, kawengizani mo ng'azi wakwe wa maula. ¹⁰ Mwe nkongo nyuwe hamwendaga wantu wa Chohile, mna haluse mwi wantu wa Chohile, chipindi chimwenga hamwamanyize mbazi za Chohile, mna haluse mhokela mbazi zakwe.

Wandima wa Chohile

¹¹ Walukolo weyangu, naweilani nyuwe saviya wajeni na wakusumka hano he isi, enegani tama zihye zo untu zikuhigana na myuye yenyu. ¹² Lujendo lwenyu mgati

mwa wantu hewemmanyize Chohile, lwaungwa lutende lwedi vitendese, chani hata wantu watuhu wakawazigani kugamba mwadamanya yehiye wadahe kubunkula ntendwa zenyu ni zedi chani wadahe kumtologa Chohile mwe dizuwa akwizila kukantila wantu.

¹³ Elo weveni wantu wose wata udahi mkulu, kwa chausa cha Zumbe, mwiveni seuta eli chilongozi mkulu, ¹⁴ hegu vilongozi wasagulwe chani wawakantile wehi na kuwatogola wakudamanya yedi. ¹⁵ Kwaviya Chohile aunga nyuwe kwa kudamanya yedi mnyamaze milomo ya chihezi ya wantu hewena fanyanyi. ¹⁶ Ikalani saviya wantu walekeilwe, mna msekujesa kulekeilwa kwenyu kufisa wihi, ikalani saviya wandima wa Chohile. ¹⁷ Watunyeni wantu wose, waungeni walukolo wenyu wazumile. Mogoheni Chohile, naho mtunyeni Seuta.

Mligano wa masulumizo ya Kulisito

¹⁸ Nyuwe watumwa wa mnyumba watunyeni wakulu wenyu kwa ntunyo yose, sawo wadya wedi na wahoile du, mna hata wadya watampula. ¹⁹ Elo, Chohile awagilwa ni mntu akujijimiza masulumizo heyawagile kwinkwa kwaviya mazuwa yose amfanyanya Chohile. ²⁰ Elo, ni ntogozi zani hegu mkajijimiza nkomano mkuwagila kwa chausa cha masa yenyu? Mna hegu mwajijimiza masulumizo kuno mkatenda mwadamanya yedi, namumwagile Chohile. ²¹ Ayo nayo mwitangilwe, kwaviya Kulisito mwenye asulumizagagwa kwachausa chenye, niyo awasizani mligano, chani mdamanye saviya adamanye. ²² Uyo hakoile masa, naho halongaga mbuli yoyose ya udanti. ²³ Eze ahulutwe hahitule kwa huluto, eze asulumizwe hawatisize, mna aikaga msuhi wakwe kwa Chohile, mkanti akukanta vikuwagila. ²⁴ Uyo mwenye enulaga amasa yetu mo mwili wakwe mo msalaba, chani chileke masa, chitende wajima mwe mbuli za kuwagilwa

kwa Chohile, kwa kulumizwa kwakwe nyuwe mhonywa.
²⁵ Nyuwe nendile mwaga saviya ngoto zagile, mna haluse mumuwiya Umdimi na Mwamizi ywa ujima wenyu.

3

Wavyele na Wagosi

¹ Saivyo nyuwe wavyele msoligwe weveni wagosi zenyu, chani uneva hana wagosi hewekuzumila Mbuli ya Chohile, wazumile kwa kutamilwa nulujendo lwenyu, naho havyungwe mlonge mbuli, ² kwaviya nawawone ulujendo lwenyu viya lulenguke na lwa ntunyo. ³ Kwehamba kwenyu kusekutenda kwa kuse, saviya kushuka fili kwa namna zesimile, kwehambisa kwa vintu vya zahabu, na kuvala suche za yombe kulu. ⁴ Mna, utana wenyu waungwa ulawane na ivyo vili vimndani mwe untu wa chindedi, utana heukubanika wa wedi na kuhola kwa muye. Utana uwo watunyiswa kulongozi kwa Chohile. ⁵ Ivyo nivyo welembaga wavyele wakukile wechikale waikiye msuhi wawo kwa Chohile, wekalaga kwa kuveva wagosi zawo. ⁶ Saviya Sala amwivaga Bulahimu, niyo amwitanga uyo Zumbe. Haluse nyuwe mwi wandeke wakwe uneva mkadamanya vyedi hemwi kogoha chochose.

⁷ Seivyo nyuwe wagosi, ikalani na wavyele wenyu mkamanya kugamba wowo ni vyumbe hevina nguvu sanyuwe, saivyo mwaungwa muwenke ntunyo kwaviya nawahokele hamwenga na nyuwe jeleko dya ujima. Mdamanye ivyo chani malombezo yenyu kwa Chohile yasekuchindwa.

Kusulumizwa kwa Kudamanya Yedi

⁸ Habindiliza nagamba vino, nyoseni mfanyanye chalumwe na mfilane mbazi naho unganani saviya walukolo wazumile mtende mhoile na wata

kunyanyahailane. ⁹ Msekuwaliha wantu wihi kwa wihi, hegu huluto kwa huluto, mna wajimbikeni, kwaviya nyuwe mwitangwa chani mhokele ujimbiko. ¹⁰ Saviya Mawandiko Yakukile yakulonga, “Akunga abwedeze mo wikazi, na kuwona mazuwa yedi, achinde lulimi lwakwe lusekulonga yehiye, milomo yakwe isekulonga udanti. ¹¹ Aleke yehiye, na adamanye yedi,

Alonde utondowazi kwa moyo wakwe wose.

¹² Kwaviya meso ya Zumbe yawakaula wata kumuwigila, na magutwi yakwe yetegeleza malombezo yawo, mna Zumbe awahiga wakudamanya yehiye.”

¹³ Ni yuhi akudaha kuwalumiza uneva mwahikiliza kudamanya yedi? ¹⁴ Mna, hata hegu namungwe msulumizwe kwa chausa cha kudamanya mbuli za kuwagila mbweda, msekumogoha mntu yoyose, msekutenda na nkama. ¹⁵ Mna mwe myoyo yenyu mtunyeni Kulisito enga Zumbe. Mwemalanye kumhitula mntu yoyose akunga amuzeni mo msuhi wi mindani mwenyu. ¹⁶ Mna mtende ivyo kwa kuhola na ntunyo. Mtende na myoyo heikuwalagisani kugamba mna masa, chani mkahulutwa wadya wakulonga vihiye mo lujendo lwenyu lwedi lwa kumzumila Kulisito wawone soni. ¹⁷ Ni vyedi kusulumizwa kwa kudamanya yedi, uneva nivyo Chohile akunga, ukaleka kusulumizwa kwa kutenda yehiye. ¹⁸ Kwaviya Kulisito naye asulumizagwa na kubanika lumwenga du kwa chausa cha masa yenyu niyo yachinta, mntu endaga akumuwigila Chohile kwa chausa cha wantu hewekuwagila chani awegaleni nyuwe wa Chohile. Mwili wakwe nuwo wacomwagwa niyo adamanywa ujima chimuye, ¹⁹ kwa muye aitagwa kulonga mwe myuye yendaga kwechifungo. ²⁰ Wantu wadya walemele kumtimila Chohile umo

awagojaga kwa ujijimizi chipindi Nuhu akasana isafina. Mndani mwe chiya icho ni wantu wajeche du, kugamba wantu mnane wambulwe kwa sila ya mazi, ²¹ ayo yendaga mligano wo ubatizo ukuwambulani nyuwe vino haluse. Ubatizo siyo mbuli ya kusa nongo mo mwili mna ni chiya chilaganwe ni Chohile chikudamanyika kwa kulagisa kugamba myoyo haina masa. Udya ukuwambulani kwa sila ya uyuso wa Yesu Kulisito, ²² na haluse Kulisito kaita kwembingu. Kekala ntendele ya kulume ya Chohile, mwa wandima wa kwembingu wose, na wakulu na nguvu zose vikwa hasi ho ulongozi wakwe.

4

Wikazi mhya

¹ Kwaviya Kulisito asulumizagwa chimwili, nyuwe naywi mwetogeze mwe zifanyanyi saziya izakwe, kwaviya mntu asulumizwe chimwili hamuli naho mwe kudamanya masa. ² Kukongela haluse mwe chipindi chenyu chisigale cho kwikala hano he isi, msekujendeleze kwikala mwe tama za chimntu, mna mwe vya Chohile akunga. ³ Mwe chipindi chijinkile mwendaga na luhenyo lutali lwa kujesa mbuli waungile wantu hewemmanyize Chohile. Mwekalaga wikazi wa uchilanga na tama zihye na ukozi na ngasu zimemile ukozi na uchilanga na miviko ya matukulu ikwihiza. ⁴ Haluse, wantu awo hewemmanyize Chohile wehelwa wakawona kugamba nyuwe hamkujesanya vituhu mo wikazi wihise, ivyo wawahulutani. ⁵ Mna nawalonge mbuli zawo wenye kulongozi kwa Chohile emalanye kuwakantila wata ujima na wabanike. ⁶ Vino nivyo vilekile Mbuli Yedi yalongagwa hata kwa awo wabanike, chani wakaheza kukantilwa mo wikazi we chimwili saviya wantu watuhu, wekale chimuye saviya Chohile akunga.

Mchimaila ywedi ywa majeleko ya Chohile

⁷ Uhelo wa vintu vyose wi haguhi. Elo mtende na fanyanyi zedi na wengele vikuwadahizani kumlombeza Chohile. ⁸ Kujinka yose unganani kwa moyo wose, kwaviya ungi wagubika masa yalozize. ⁹ Hokelanani kwa chisekwesekwe hehena kufuzuma. ¹⁰ Chila yumwenga, ajeseze jeleko ahokele kulaila kwa Chohile, ajese kwa kuwambiza watuhu saviya mchimaila ywedi ywa majeleko yesimile ya Chohile. ¹¹ Mntu akalonga nalonge saviya mbuli za Chohile, mta kusankana asankane kwa nguvu enkigwe ni Chohile, chani mwe zimbuli zose Chohile atogolwe kwa sila ya Yesu Kulisito, yudya ukulu na nguvu una uyo mazuwa yose. Taile.

Masulumizo mwa mntu Mkulisito

¹² Walukolo weyangu, msekwehelwa ni majezo yakulumisa yakuwambwilani, msekuyawona kugamba ni chintu chijeni kwenyu. ¹³ Mna elelwani kugamba mwasulumizwa saviya Kulisito asulumizwe, chani umo ukulu wakwe na ugubulwe mweleleswe. ¹⁴ Bwedani mkahulutwa kwa chausa cha kumtimila Kulisito, mbuli iyo yalagisa kugamba muye mta ukulu, uwo Muye wa Chohile wekala mndani mwenyu. ¹⁵ Mgati mwenyu asekutendeka mntu akusulumizwa kwaviya ni mkomi, hegu mbavi hegu mbanasi hegu akusankana mwe mbuli za wantu watuhu. ¹⁶ Mna uneva mntu asulumizwa kwaviya ni Mkulisito, asekuwona soni, mna amtogole Chohile, kwaviya mntu uyo etangwa kwa zina dya Kulisito. ¹⁷ Chipindi cha kanto chibula, naho nkanto idyo dyakongela mwa wantu wa Chohile mwenye. Hugu kanto dyakongela kwetu suwe, elo udumo wakwe kwa wantu wakulemela Mbuli Yedi ya Chohile nautende vivihi? ¹⁸ Saviya mawandiko yakukile yakulonga

“Uneva mntu akudamanya ya kumuwagila Chohile, ni vidala kwambulwa, navitende viyahi kwa wadya hewekumvikila Chohile na wata masa?”

¹⁹ Elo wadya wakusulumizwa kwa chausa cha kutimila yadya akunga Chohile, wajendeleze kudamanya yedi welavye wikazi wawo mwe mikono ya Chohile Mumbi ywawo mkanuni.

5

Kudima bunga dya Chohile

¹ Naweilani nyuwe wadalahala vilongozi mgati mwenyu, miye mnyenyu nawonaga masulumizo ya Kulisito na kulungana na udyu ukulu naugubulwe, ² dimani idibunga dya Chohile mwinkigwe, mdidime hemwikukunkuswa, mna kwa kunga wenye saviya akunga Chohile. Msekudamanya ndima heikungwa kuno mkatigiza maliho. ³ Msekulongoza chinguvu dibunga mwinkigwe mdidime, mna mtende mligano mwe dibunga idyo. ⁴ Umo Mdimi Mkulu nalaile, nyuwe namhokele chilemba cho ukulu hechikufifiya.

⁵ Seivyo, nyuwe wabwanga, weveni wadalahala, nyose mnyanyahale chani mwambizane, kwaviya Mawandiko yakukile yagamba, “Chohile awahiga wakweduvya. Mna awafilambazi wakwenyanyahaza.” ⁶ Elo, nyanyahalani hasi ho mkono una ukulu wa Chohile mta udahi, chani awenuleni mwe chipindi chakwe chikuwagila. ⁷ Mzagileni uyo nkunto zenyu zose, kwaviya uyo awatunduliyani.

⁸ Sinyisani, naho mkaulise! Kwaviya mnkondo ywenyu Mwavu, enga simba ikubuma, ikuzunguluka zunguluka, ikacheseke mntu chani imlubutule pele. ⁹ Mtoge mo uzumizi na kumhiga, mkamanya kugamba walukolo wenyu wazumile kose kwe isi wajinkila masulumizo ayo. ¹⁰ Mna

Chohile ywa wedi wose awetangani mwingile mo ukulu wakwe wa mazuwa yose mo kulungana kwenyu mwa Kulisito, mnaheza kusulumizwa kwa chipindi chiguhi, uyo mwenye nawatendeni uhya na kuwajela nguvu na kuwatogezani na kuwenkani msingi utogile. ¹¹ Udahi utende kwakwe mazuwa yose! Taile.

Ndamsa za Udumo

¹² Siwawandikilani ibaluwa ino nguhi kwa wambizi wa Siliwano, mlukolo nimanyize kugamba ni mkanuni. Naunga ni wenkeni moyo na kuwaukwilani kugamba mbuli ino ni mbazi za Chohile chindedi. Togani mwe zimbazi izo.

¹³ Bunga dya wazumile Kulisito weyuko Babeli iviya disagulwe ni Chohile, dyawalamsani, saivyo Mako akwinga mwanangu awalamsani. ¹⁴ Lamsanani kwa chilagiso cha ungi wa wantu wakumzumila Kulisito.

Nawaungilani utondowazi nyuwe wantu wa Kulisito.

Laganohya

The New Testament in the Zigua language of Tanzania

Copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Zigua

Zigua & The New Testament in Zigua

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Oct 2019 from source files dated 14 Mar 2019

3de16edb-af58-5e1e-a052-fe27295c9b15